

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

az NKA 204150/00096 pályázati azonosító számú

Feltárássra és digitális másolat készítésére a határon túli Szatmár vármegyei anyagokat is őrző levéltárakban az MNL SZSZB Megyei Levéltára által című pályázatról

Az MNL SZSZBML sajátos földrajzi helyzetének köszönhetően több határmenti megye irattöredékeit őrzi. A múlt feltáráshoz nélkülözhetetlen a külföldi gyűjteményekbe került iratok feltárása, ismerete. A határátkelés nehézségei, valamint a román és ukrán levéltári rendszer sok kutatót visszarettentenek az utazástól, kutatástól, nem is beszélve a nyelvi nehézségekről. A fontos, sokszor fehér foltokat kitöltő adatokat, információkat hosszú évtizedek óta a sötét raktárak mélyén lévő dobozok rejtik. Ma egyre kevesebben vannak, akik helyben tudnának magyarul és érdeklődnének a magyar múlt iránt, így ritkán olvasható a határmenti levéltárak anyagát felhasználó tudományos munka. Mindezek miatt mind fontosabbá válik, hogy használható másolatban hazakerüljenek azok a dokumentumok, amelyek kiegészítik a nálunk őrzött iratokat.

Bár több évtizede szakmai kapcsolatban vagyunk a szatmári és beregi levéltárakkal, de ez leginkább rendezvény-látogatásban merült ki. Kb. két évtizede Kárpátalján hungarika kutatást is folytattunk, ennek ellenére a célokat és lehetőségeket mérlegelve, ma újra kellett gondolni a hungarika-feltárást. Most elsősorban a szatmári iratokat őrző levéltárakban próbakutatások lefolytatása volt a célunk: megismerni a román levéltári rendszert és a digitalizálás lehetőségeket, valamint fellelni a számunkra fontos iratokat. Ebben a mintavételezésben partner volt az MNL hungarikáért felelős főosztályvezetője, dr. Laczlavik György (MNL OL) és a románul jól tudó Varga Zsolt (MNL HML).

A pályázat által biztosított összegből a Szatmárnémeti Levéltár és a Nagybányai Levéltár anyagaiba tekintettünk bele.

A kiutazást megelőzően a korábbi munkálatok során feltárt, illetve az interneten is elérhető jegyzékek alapján körülhatároltuk, hogy Szatmárnémetiben mit szeretnénk megnézni, remélve, hogy felleljük a levéltárunkban lévő Szatmár megye alispáni iratsorozatából hiányzó, 1940-1944 között keletkezett dokumentumokat. A február 18-án kezdett kutatást Varga Zsolt szervezte és kommunikált a román kollégákkal, akik közül továbbra is csupán a korábbi látogatásokkor megismert kolléga beszélt magyarul. Nyelvismeretének köszönhetően több fontos segédletet Varga Zsolttal és dr. Laczlavik Györggyel áttekinthettünk, a kiválasztott iratokat a velünk tartó nyíregyházi kollégák lefotózták.

Mivel február 19-i nagybányai utunk műszaki hiba miatt megghiúsult, az egy héten lehetséges kutatónapokat (hétfőtől-szerdáig) teljes egészében Szatmárnémetiben töltöttük és az alábbi tapasztalatokat összegeztük:

- A kutatáshoz elengedhetetlen a biztos, történelmi, levéltári fogalmakat is megértő román nyelvtudás, így Varga Zsolt valós vagy virtuális jelenléte a projektben nélkülözhetetlen.
- Az iratok nem pertinencia vagy proveniencia alapján rendezettek és segédleteltek, hanem az ukrán rendszerhez hasonlóan a kronológiát alapelveként tekintő leírási

egységekbe vannak berendezve. A korabeli iratokhoz készült segédleteket nem leltük fel.

- Az egységekről (Dosar) bár részletesnek tűnő regeszta készült románul, azonban a tartalmi összefoglaló nem fedi le minden esetben az egy egységben lévő iratok tartalmát. Emiatt a minden évben ismétlődő regeszták vizsgálatára mintavételezésként az 1940–1944. évet választottuk ki. Az iratértékelésnél megállapítottuk, hogy sok minden, néha még témájában sem azonos irat van összefűzve, ráadásul a ragasztás-fűzés nehezíti a lapok teljes, adatvesztés nélküli fotózását.
- A leírási egységekre való átrendezést követően felborult a korabeli hivatali iratkezelés rendje. A sok száz egység azonban együttesen sem alkotja a hiányzó 4 év alispáni iratsorozatát. Ezért arra törekedtünk, hogy a legfontosabb témákat érintő dokumentumokat lefotózzuk, de fontosabbnak gondoljuk, hogy a helytörténeti kutatást érdeklő regeszták közül az iránymutatóak legyenek magyarul elérhetőek – erre a jelentős feladatra Varga Zsolt vállalkozott.
- A Római Katolikus Püspökség oktatásügyre vonatkozó iratai között fehérgyarmati, mátészalkai, pátyodi stb. iskolákra vonatkozó kimutatások vannak, ezeket számításba vesszük a következő pályázatoknál.
- A Szatmárnémeti városi iratai között lévő, Károlyi családdal kapcsolatos 2 doboznyi irat lefotózása kiegészítheti a családi levéltár anyagát.
- A 3. irattípus, aminek kutatására jelentős igény van, az az anyakönyv. Korábbi kutatásaink során már mintavételeztünk, most leellenőriztük a jegyzéket és megterveztük a további fotózás menetét.

A február 21-i nagybányai kutatást szintén Varga Zsolt készítette elő. A jegyzékeket áttekintve kiválasztottuk az Orczy család levéltárából a szabolcsi és szatmári vonatkozású iratokat, továbbá néhány szatmári településünk zsidó anyakönyvének töredékét, amelyek hiányoznak az általunk őrzöttekből. Ezeket szintén lefotóztuk.

A fotózást 2019. június 24–26. között folytatták Szatmárnémetiben munkatársaink: Szemán László, Verdes Mihály György, Láda Bertalan. Két iratsoportot fényképeztünk. A legrégebbi iratsoportba a Károlyi család dokumentumai tartoztak. A másik iratsoport, Szatmár vármegye alispánjának iratai. Sajnos azonban ezeket a szálas iratokat rendezéskor összefűzték, így néhol nem lehetett tökéletesen lefényképezni. A három napos szatmárnémeti tartózkodásunk alatt a 36 dosarból 4847 kép készült.

2019. július 29–30-án négy kollégánk: Gabulya Rita, Flaskár Dóra, Szemán László és Láda Bertalan digitalizált Szatmárnémetiben. A Varga Zsolt által előkészített kutatás során az instrukcióit követve Szatmár vármegye alispánjának iratairól 3564 kép készült. A digitálisan nem rögzített dosárokról (ezek nagy része árajánlatokat, számlákat tartalmazott), a későbbi kutatást megkönnyítendő, excel táblázatban tartalmi kivonatot készítettünk.

2019. augusztus 14-én a korábban kiválasztott iratokat fotózták az alábbi munkatársak: Kujbusné dr. Mecsei Éva, Hartai-Benda Erika, Gabulya Rita, Láda Bertalan. Az alispáni iratok mellett ismerkedtünk a múzeumtól átvett céhes iratokkal a „Kölcsey Kör” iratanyagával. A két iratsoportról összesen 1050 felvétel készült. Nagyon sajnáltuk, hogy a gazdag céhes anyagból csak töredéket volt időnk áttekinteni, amely azonban alkalmas volt annak megállapítására, hogy ezeket érdemes lenne újabb pályázat keretében teljessé tenni.

Az utolsó utunk 2019. augusztus 27-én a nagybányai levéltárba vezetett, ahol a festőiskola egyik tehetségének, Thorma Jánosnak a leveleit fotóztuk le. Közülük néhány dokumentumot

be is mutatunk szeptember végi levéltári napunkon, ráirányítva a figyelmet az őrző levéltárakra és a hungarika-kutatás fontosságára.

A kutatás úgy véljük, hogy elérte a célját: a nálunk lévő iratok hiányzó részére rálátásunk nyílt, illetve megismerkedhettünk más olyan iratokkal, amelyekről nem volt információnk.

A költségeket igyekeztünk a lehető leghatékonyabban felhasználni. Az üzemanyag-költség különbözetét visszautaltuk.

Megköszönjük a kapott támogatást és reméljük, hogy munkánk folytatását is fontosnak tartja a Tisztelt Kuratórium a következő pályázatunknál.

Munkafotók

A szakmai beszámoló a Hungaricana Közgyűteményi Portálon az alábbi elérhetőségen érhető el:

NKA pályázati beszámoló feltöltése

NKA pályázati beszámoló feltöltése

Kérjük, töltsse fel pályázati beszámolóját az alábbi űrlap segítségével. Felhívjuk figyelmét, hogy a beszámolót csak PDF formátumban áll módunkban elfogadni.

Magyar Nemzeti Levéltár Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Levéltára

Feltárássra és digitális másolat készítésére a határon túli Szatmár vármegyei anyagokat is őrző levéltárakban az MN

204150/00096

A helyes forma a következő: XXXXXX/XXXXX (A régi: XXXX/XXXXX)

320000

Kérjük a teljes összeg kiírását!

szszbml@mnl.gov.hu

Tallózás... nka_204150_00096.pdf

A beszámolót csak PDF formátumban áll módunkban elfogadni! A maximális méret 3MiB.

Honlapunkon az elérés:

http://www.szabarchiv.hu/drupal/sites/default/files/nka_204150_00096.pdf

Nyíregyháza, 2019. szeptember 3.

Kujbusné dr. Mecsei Éva
szakmai felelős

Melléklet
az NKA 204150/00096 sz. pályázat beszámolójához

Fotózott iratanyagok jegyzéke

Jelzet	Készített felvételek száma	Inventárium	Rövidített név (ha van)
Szatmár vármegye alispánjának iratai <i>Prefectura Județului Satu Mare</i>	6137		
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_66_1939	60	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_14_1940	288	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_27_1940	145	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_30_7_1941	69	30.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_1_1941	185	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_30_40_1941	208	30.	BJANSM_14
<u>RO_ANRSM_BJANSM_14_29_16_1939</u>	195	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_30_17_1944	32	30.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_29_1941	98	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_30_45_1941	14	30.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_30_47_1941	215	30.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_30_76_1941	44	30.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_30_117_1941	4	30.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_1_1944	55	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_4_1943	41	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_4_1944	9	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_6_1943	5	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_6_1944	15	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_30_8_1940	68	30.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_30_19_1940	390	30.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_30_32_1944	297	30.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_30_33_1940	119	30.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_30_38_1940	417	30.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_30_40_1940	203	30.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_30_42_1940	382	30.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_30_46_1940	276	30.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_30_47_1940	88	30.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_30_49_1940	138	30.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_30_51_1940	182	30.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_30_55_1940	79	30.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_30_56_1940	71	30.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_30_59_1940	209	30.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_30_78_1944	30	30.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_30_95_1944	276	30.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_30_103_1941	380	30.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_30_112_1941	268	30.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_30_112_1944	192	30.	BJANSM_14

RO_ANRSM_BJANSM_14_30_113_1944	194	30.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_30_140_1941	196	30.	BJANSM_14
Szatmári alispán Inv. 29. <i>Prefectura Jud. Satu Mare Loc. Din. RPU</i>	4236		
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_1_1925	547	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_4_1929	162	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_8_1927	156	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_9_1927	304	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_12_1927	224	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_13_1925	82		29.
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_13_1928	202	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_14_1928	410	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_16_1921	91	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_19_1920	41	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_25_1937	44	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_31_1935	226	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_34_1927	227	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_35_1927	61	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_36_1927	5	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_36_1931	41	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_39_1927	371	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_40_1927	22	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_41_1927	49	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_42_1927	51	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_49_1935	149	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_50_1935	607	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_51_1935	107	29.	BJANSM_14
RO_ANRSM_BJANSM_14_29_52_1935	57	29.	BJANSM_14
Kölcsei kör <i>Cercul"Kölcsey" Satu Mare</i>	746		
RO_ANRSM_BJANSM_100_181_1827_1917	84		BJANSM_100
RO_ANRSM_BJANSM_100_182_1891_1911	124		BJANSM_100
RO_ANRSM_BJANSM_100_183_1892_1919	248		BJANSM_100
RO_ANRSM_BJANSM_100_189_1909	6		BJANSM_100
RO_ANRSM_BJANSM_100_190_1909	5		BJANSM_100
RO_ANRSM_BJANSM_100_191_1910 (Mikszáth Kálmán levele)	5		BJANSM_100
RO_ANRSM_BJANSM_100_192_én	3		BJANSM_100
RO_ANRSM_BJANSM_100_194_1905_1916	63		BJANSM_100
RO_ANRSM_BJANSM_100_185_1905_1918	62		BJANSM_100
RO_ANRSM_BJANSM_100_186_1906_1910	67		BJANSM_100
RO_ANRSM_BJANSM_100_187_1905_1917	79		BJANSM_100
A Szatmárnémeti Múzeum céhes iaratai (CDMJSM) <i>Colecția de documente Muzeul Județean Satu Mare (CDMJSM)</i>	244	139.	RO_ANRSM_BJANSM_CDMJSM_139_

RO_ANRSM_BJANSM_CDMJSM_139_18_1637	4	139.	BJANSM_CDMJSM
RO_ANRSM_BJANSM_CDMJSM_139_80_1640	6	139.	BJANSM_CDMJSM
RO_ANRSM_BJANSM_CDMJSM_139_94_1804	9	139.	BJANSM_CDMJSM
RO_ANRSM_BJANSM_CDMJSM_139_2_1645	17	139.	BJANSM_CDMJSM
RO_ANRSM_BJANSM_CDMJSM_139_3_1826	9	139.	BJANSM_CDMJSM
RO_ANRSM_BJANSM_CDMJSM_139_15_én	11	139.	BJANSM_CDMJSM
RO_ANRSM_BJANSM_CDMJSM_139_14_én	8	139.	BJANSM_CDMJSM
RO_ANRSM_BJANSM_CDMJSM_139_20_1685	29	139.	BJANSM_CDMJSM
RO_ANRSM_BJANSM_CDMJSM_81_1642	14	139.	BJANSM_CDMJSM
RO_ANRSM_BJANSM_CDMJSM_82_1642	22	139.	BJANSM_CDMJSM
RO_ANRSM_BJANSM_CDMJSM_83_1648	12	139.	BJANSM_CDMJSM
RO_ANRSM_BJANSM_CDMJSM_84_1657	32	139.	BJANSM_CDMJSM
RO_ANRSM_BJANSM_CDMJSM_17_én	1		BJANSM_CDMJSM
RO_ANRSM_BJANSM_CDMJSM_96_1814	36	139.	BJANSM_CDMJSM
RO_ANRSM_BJANSM_CDMJSM_77_1637	9	139.	BJANSM_CDMJSM
RO_ANRSM_BJANSM_CDMJSM_22_1751	14	139.	BJANSM_CDMJSM
RO_ANRSM_BJANSM_CDMJSM_90_1784	9	139.	BJANSM_CDMJSM
RO_ANRSM_BJANSM_CDMJSM_16_én	2	139.	BJANSM_CDMJSM
Familia Orczy	333		
RO_ANRMM_F_00294_550_2_1718_1798	5	550	F_00294
RO_ANRMM_F_00294_550_258_1750	3	550	F_00294
RO_ANRMM_F_00294_550_277_1750	49	550	F_00294
RO_ANRMM_F_00294_550_282_1753	3	550	F_00294
RO_ANRMM_F_00294_550_296_1763	7	550	F_00294
RO_ANRMM_F_00294_550_301_1767	6	550	F_00294
RO_ANRMM_F_00294_550_309_1769	8	550	F_00294
RO_ANRMM_F_00294_550_341_1778	17	550	F_00294
RO_ANRMM_F_00294_550_369_1785	9	550	F_00294
RO_ANRMM_F_00294_550_412_1536_1557	10	550	F_00294
RO_ANRMM_F_00294_550_421_1800	9	550	F_00294
RO_ANRMM_F_00294_550_436_1807	165	550	F_00294
RO_ANRMM_F_00294_550_445_1815	5	550	F_00294
RO_ANRMM_F_00294_550_447_1816	5	550	F_00294
RO_ANRMM_F_00294_550_451_1820	26	550	F_00294
RO_ANRMM_F_00294_550_459_1847	6	550	F_00294
A Károlyi család iratai Primăria Municipiului Satu Mare seria Familia Károlyi	250	145.	PMSM_15
RO_ANRSM_PMSM_15_145_1_1778	53	145.	PMSM_15
RO_ANRSM_PMSM_15_145_2_1788	3	145.	PMSM_15
RO_ANRSM_PMSM_15_145_3_1789	4	145.	PMSM_15
RO_ANRSM_PMSM_15_145_4_1674	2	145.	PMSM_15
RO_ANRSM_PMSM_15_145_5_1713	4	145.	PMSM_15
RO_ANRSM_PMSM_15_145_6_1674	9	145.	PMSM_15
RO_ANRSM_PMSM_15_145_7_1675	5	145.	PMSM_15

RO_ANRSM_PMSM_15_145_8_1677	4	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_9_1673	7	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_10_é.n	8	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_11_1694	4	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_12_1675	7	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_13_1727	3	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_22_1675	6	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_23_1654	16	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_24_1663	3	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_25_1632	16	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_26_1675	4	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_14_1697	3	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_15_1674	3	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_16_1715	3	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_17_é.n	5	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_18_é.n	3	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_19_é.n	3	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_20_1766	4	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_21_1765	11	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_27_1679	3	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_28_1676	4	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_29_1739	4	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_30_1675	3	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_31_1674	3	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_32_1686	5	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_33_1671	5	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_34_1671	4	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_36_é.n	5	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_37_é.n	5	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_38_1671	3	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_39_én	4	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_40_1740	3	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_41_1746	3	145.	PMSM_15	
RO_ANRSM_PMSM_15_145_35_1748	3	145.	PMSM_15	
Izraeltia anyakönyvek (Nagybánya)	150			
41_Csenger_Izraelita_anyakönyv_1886_1894	55			
50_Fehérgyarmat_izraelita_anyakönyv_1886_1894	15			
68_Mátészalka_izraelita_anyakönyv_1886_1894	63			
82_Nyírmeggyes_izraelita_anyakönyv_1894	14			
86_Ökörítőfülpös_izraelita_anyakönyv_1877	3			
Thorma János festő iratai Fondul personal Thorma Ioan, pictor	167			67
RO_ANRMM_F_0067_1_1927_1928 levelek	75			67

RO_ANRMM_F_0067_2_én aradi vértanúk c kép ismertetője	20		67
RO_ANRMM_F_0067_3_1921 útlevél	16		67
RO_ANRMM_F_0067_4_én fényképek	56		67
	12 263		